

Aktuální změny zákona o prevenci závažných havárií

 06.04.2010

Major Accident Prevention Act - Actual Changes

Martina Pražáková

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., prazakova@vubp-praha.cz

prevence závažných havárií

změny

Česká republika

legislativa

Abstrakt

Zákon o prevenci závažných havárií byl novelizován na základě vyjádření Evropské komise, ve kterém bylo České republice vytýkáno neplnění některých povinností vyplývajících ze směrnice Rady 96/82/ES, tzv. SEVESO II. Vedle různých technických upřesnění a formálních doplnění bylo provedeno několik významných změn, které se především dotkly stanovení intervalu posouzení bezpečnostní zprávy, poskytování informací o vzniku a dopadech závažné havárie, upřesnění výkonu státní správy na úseku prevence závažných havárií i správních deliktů.

Klíčová slova: prevence závažných havárií, legislativa, změny, České republika

Abstract

Major accident prevention Act was amended on the basis of observations of the European Commission. Czech Republic was criticized for failure to comply with certain obligations under Council Directive 96/82/EC, called Seveso II. Besides various technical details and formal addition there was carried out several significant changes, which mainly affected the determination of safety report assessment interval, provision of information concerning incidence and impact of a major accident, clarification of exercise of state administration, as well as administrative offenses.

Keywords: major accident prevention, legislation, changes, Czech Republic

Zákon o prevenci závažných havárií upravuje a stanovuje systém prevence závažných havárií pro objekty a zařízení, v nichž je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek, s cílem snížit pravděpodobnost vzniku a omezit následky případné závažné havárie na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek v objektech a zařízeních a v jejich okolí. Tento zákon transponuje předpis Evropských společenství v této oblasti, kterým je směrnice Rady 96/82/ES o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek, ve znění směrnice 2003/105/ES, což je tzv. směrnice SEVESO II.

V České republice vstoupil v platnost první zákon o prevenci závažných havárií 1. 1. 2000, jednalo se o zákon č. 353/1999 Sb. Významnější změny v této oblasti přinesla až novela z roku 2006. V únoru 2006 byl totiž přijat nový zákon č. 59/2006 Sb. s účinností od 1. 6. 2006.

Ke změně tohoto právního předpisu došlo v závěru loňského roku. Jeho novela, v podobě *zákona č. 488/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií*, byla ve Sbírce zákonů uveřejněna 31. 12. 2009.

Co předcházelo přijetí zákona č. 488/2009 Sb.?

Evropská komise se zabývala posouzením provedených vnitrostátních transpozičních opatření směrnice SEVESO II, ze kterého vyplynulo, že některá ustanovení nejsou úplně nebo správně provedena. Česká republika poskytla na výzvu Komise své vyjádření. V odůvodněném stanovisku Komise bylo konstatováno, že některá vysvětlení jsou přijatelná. Dostatečné nebylo vysvětlení k článku 12 odst. 1 směrnice, který se týká politiky územního plánování a k článku 14 odst. 1 a odst. 2 směrnice k poskytování informací o vzniku a dopadech závažné havárie a zlepšení prevence. Česká republika připustila námitku Komise jako opodstatněnou a provedla novelu zákona, ve které byly tedy provedeny úpravy znění především těch paragrafů, které bylo nezbytné pozměnit z důvodu transpozice směrnice SEVESO II.

Významnější změny byly provedeny v následujících paragrafech:

§ 10 Bezpečnostní zpráva

Podle § 10 odst. 4 zákona č. 59/2006 Sb. byl provozovatel povinen zajistit posouzení bezpečností zprávy nejpozději do 5 let ode dne jejího schválení nebo schválení její aktualizace. Z důvodu opakovaně prováděných aktualizací bezpečnostní zprávy mohlo ale docházet k prodloužení tohoto intervalu.

Novela zákona stanovuje interval povinného posouzení bezpečnostní zprávy přesněji. Upouští od možnosti provést posouzení zprávy do 5 let od její aktualizace. Novela dále rozšiřuje požadavek na posouzení bezpečnostní zprávy na základě vlastní iniciativy provozovatele nebo na žádost příslušného krajského úřadu v případech odůvodněných novými skutečnostmi nebo s ohledem na nové technické poznatky týkající se otázek bezpečnosti, analýzy havárií nebo vývoje poznatků týkajících se hodnocení nebezpečí. Vznesení podnětů pro posouzení bezpečnostní zprávy lze očekávat především v případech vzniku podezření příslušných orgánů na nekompetentní chování provozovatelů.

§ 22 Účast veřejnosti při projednávání bezpečnostního programu, bezpečnostní zprávy a vnějšího havarijního plánu

Výčet dokumentů, jejichž schválenou podobu je krajský úřad povinen zpřístupnit veřejnosti, je v novele rozšířen o *konečnou písemnou zprávu o vzniku a dopadech závažné havárie*.

§ 26 Poskytování informací o vzniku a dopadech závažné havárie

Zákon č. 59/2006 Sb. stanovoval povinnost hlášení vzniku závažné havárie v případě, že následky závažné havárie splňovaly kritéria stanovená v jeho příloze č. 3.

Novela stanovuje povinnost právnických a podnikajících fyzických osob, v jejichž objektu došlo k závažné havárii, bezodkladně ohlásit vznik jakékoli závažné havárie. Podle požadavků Evropské komise je nutné získávat informace o všech závažných haváriích a nelze informace o závažných haváriích omezit pouze na ty, které splňují kritéria stanovená v příloze č. 3 zákona. Novela dále pozměňuje proces schvalování konečné písemné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie a mírně rozšiřuje požadavky na její obsah.

V této souvislosti došlo rovněž ke změně názvu přílohy č. 3 „Kritéria vymezující závažnou havárii podle jejích následků pro zpracování informace o vzniku a následcích závažné havárie“. V novele nadpis zní: „Kritéria pro oznamování havárie Komisi“.

§ 32 Krajské úřady

Novela pozměňuje odst. 3 písm. c) § 32, kde zavádí pojem *udržování vzájemných odstupů* mezi objekty nebo zařízeními, na které se zákon vztahuje a obytnými oblastmi, budovami a oblastmi navštěvovanými veřejností, hlavními dopravními trasami, rekreačními oblastmi a oblastmi hodnotnými z hlediska ochrany přírody (územími chráněnými podle zvláštních předpisů), a to při územním plánování podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Doplněním tohoto odkazu na stavební zákon bude zajištěna vazba s vyhláškou č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, která je jeho prováděcím právním předpisem.

§ 36 Správní delikty

V novele byl k tomuto paragrafu doplněn odstavec 6, kterým je jasněji formulováno, že *nepostupováním podle schváleného bezpečnostního programu nebo schválené bezpečnostní zprávy a vnitřního havarijního plánu* se provozovatel rovněž dopouští správního deliktu.

Závěrem lze konstatovat, že možnost posouzení bezpečnostní zprávy i v případech vznesení odůvodněného podnětu přispěje k posílení preventivních opatření v rámci prevence závažných havárií. Pozitivní je i provázanost novely s novým stavebním zákonem tak, aby politika územního plánování brala z dlouhodobého hlediska v úvahu potřebu udržovat příslušné vzdálenosti mezi objekty nebo zařízeními, na které se vztahuje zákon o prevenci závažných havárií a ostatními důležitými oblastmi, ať už se jedná o oblasti obydlené, místa soustředování většího počtu osob, citlivá z pohledu ochrany životního prostředí, či s významnými infrastrukturními položkami. V pozitivním smyslu by se měla zlepšit i informovanost obyvatelstva. V neposlední řadě přispějí provedená upřesnění některých formulací k jasnějšímu výkladu zákona.

Zákon č. 488/2009 Sb. nabyl účinnosti 1. 3. 2010.

Vzorová citace

PRAŽÁKOVÁ, Martina. Aktuální změny zákona o prevenci závažných havárií. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2010, roč. 3, č. 1. Dostupný z WWW: <http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-01-2010/pzh_prazakova.html>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[Ing. Martina Pražáková](#)